

CYFARFOD	PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU
DYDDIAD	18 Medi 2025
TEITL	Blaenraglen Pwyllgor Craffu Cymunedau 2025/26
PWRPAS YR ADRODDIAD	Cyflwyno rhaglen waith ddrafft y Pwyllgor ar gyfer 2025/26 i'w mabwysiadu
AWDUR	Bethan Adams, Ymgynghorydd Craffu

1. Rhoddwyd cyfle i holl aelodau'r Cyngor, aelodau cyfetholedig, Aelodau Cabinet, Penaethiaid Adran a'r cyhoedd i awgrymu eitemau posib i'w craffu yn ystod 2025/26.
2. Yng nghyfarfod anffurfiol y Pwyllgor ar 10 Gorffennaf 2025, ystyriwyd yr eitemau posib i'w craffu yn ystod 2025/26.
3. Darparwyd gwybodaeth am yr eitemau posib ymlaen llaw i aelodau'r pwyllgor. Roedd yr eitemau yn cynnwys rhai oedd wedi eu hawgrymu yng nghyfarfodydd cyswllt y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd gyda'r Penaethiaid Adran a'r Aelodau Cabinet perthnasol, eitemau a graffwyd a oedd angen dilyniant ac eitemau blynyddol. Yn ogystal â dwy eitem oedd wedi eu hawgrymu gan aelodau'r Cyngor, un gan aelod o'r Pwyllgor hwn.
4. Blaenoriaethwyd eitemau yn y cyfarfod gan gadw mewn cof pwrpas craffu yng Ngwynedd, sef:

CYFRANNU AT YRRU GWELLIANT MEWN GWASANAETHAU I BOBL GWYNEDD

Gwneir hyn yn adeiladol trwy:

- Ymchwilio i bryderon am ansawdd ein gwasanaethau
- Weithredu fel Ffrind Critigol yn sicrhau fod sylw priodol yn cael ei roi i lais y dinesydd
- Adnabod ymarfer da a gwendidau
- Dal y Cabinet a'i aelodau i gyfrif
- Adolygu neu graffu penderfyniadau neu weithredoedd nad ydynt yn gyfrifoldeb y Cabinet

5. Gofynnwyd i aelodau ystyried y ffactorau canlynol wrth flaenoriaethu eitemau:

- ❖ *A yw'r mater yn effeithio trigolion Gwynedd?*
- ❖ *A yw craffu yn gallu gwneud gwahaniaeth / cael dylanwad? (pobl / gwasanaeth / perfformiad)*
- ❖ *A yw'r mater yn amserol i'w graffu?*
- ❖ *Ydi'r mater yn flaenoriaeth i'r Cyngor?*
- ❖ *A ydym yn glir beth ydym yn ceisio ei wella?*

6. Gwnaed ymgais i flaenoriaethu uchafswm o dair eitem fesul cyfarfod er mwyn sicrhau bod sylw teilwng yn cael ei roi i faterion a bod craffu yn gallu ychwanegu gwerth. Nid oedd hynny yn bosib ar bob achlysur gyda phedair eitem wedi ei raglennu ar gyfer un cyfarfod. Disgwylir i bob aelod sicrhau eu presenoldeb ar gyfer sesiwn y bore a'r prynhawn.
7. Adnabuwyd yr eitem 'Cynllun Datblygu Lleol Newydd – Hoff Strategaeth' fel eitem wrth gefn.
8. Mae gan y Pwyllgor rôl i graffu gwaith Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn. Bu i'r aelodau flaenoriaethu dwy eitem i'w craffu yn ystod 2025/26, sef:
 - Adroddiad Blynyddol 2024/25 - Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn (18 Medi 2025)
 - Adroddiad Cynnydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn (19 Mawrth 2026)
9. Yn dilyn anfon nodyn at y swyddogion perthnasol yn eu hatgoffa o'r amserlen cyflwyno adroddiadau ar gyfer yr eitemau i'w craffu yn y cyfarfod yma, derbyniwyd ymateb gan Reolwr Rhaglen Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn yn nodi byddai'r adroddiad blynyddol yn cael ei gyflwyno i gyfarfod y Bwrdd ym mis Rhagfyr. Felly, nid oedd modd cyflwyno'r adroddiad blynyddol fel y rhaglenwyd i'r cyfarfod yma.
10. Pe byddai eitem yn llithro o gyfarfod 22 Ionawr 2026, gall y Pwyllgor ystyried ail-raglennu'r adroddiad cynnydd sydd wedi ei raglennu ar gyfer cyfarfod mis Mawrth.
11. Gweler ynghlwm fel atodiad i'r adroddiad, rhaglen waith ddrafft y Pwyllgor.
12. Mae'r blaenraglen craffu yn rhaglen fyw a fydd yn cael ei adolygu yn gyson yn ystod y flwyddyn i sicrhau bod y materion cywir yn cael sylw. Rhoddir ystyriaeth i flaenoriaethu materion a fydd yn codi yn ystod y flwyddyn e.e. materion yn codi wrth graffu perfformiad ac eitemau ar flaenraglen y Cabinet.
13. **Gofynnir i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau fabwysiadu'r rhaglen waith ar gyfer 2025/26.**

BLAENRAGLEN DDRAFFT PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU 2025/26

Dyddiad	Eitemau	Rheswm dros graffu
5/6/25	- Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Amgylchedd - Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Priffyrdd, Peirianeg a Ymgynghoriaeth Gwynedd	Craffu perfformiad adrannau'r Cyngor
18/9/25	- Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur: Adroddiad Blynnyddol 2024/25 - Trefniadau Graeanu a Biniau Halen	Cynllun y Cyngor 2023-28 - Gwynedd Werdd Dilynant yn dilyn craffu yng nghyfarfod 28 Medi 2022
6/11/25	- Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Priffyrdd, Peirianeg a Ymgynghoriaeth Gwynedd - Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Amgylchedd - Adolygiad o'r Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur	Craffu perfformiad adrannau'r Cyngor Blaengraffu / Cynllun y Cyngor 2023-28 - Gwynedd Werdd
22/1/26	- Gweithrediad Cyfarwyddyd Erthygl 4 - Cynllun Datblygu Lleol Newydd – Dewisiadau Strategol, Gweledigaeth ag Amcanion - Teithio Llesol	Cynllun y Cyngor 2023-28 - Gwynedd Glyd Rôl i graffu'r Cynllun Datblygu Lleol / Cynllun y Cyngor 2023-28 - Gwynedd Werdd Cynllun y Cyngor 2023-28 - Gwynedd Werdd
19/3/26	- Diweddariad Blynnyddol gan Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol Gwynedd a Môn - Adroddiad Cynnydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn - Gwasanaethau Casglu Gwastraff ac Ailgylchu - Llwybrau Cyhoeddus	Rôl y Pwyllgor fel Pwyllgor Trosedd ac Anrhefn Rôl y Pwyllgor i graffu gwaith y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Cynllun y Cyngor 2023-28 - Gwynedd Werdd Sicrwydd o ran gweithrediad

Eitem wrth gefn - Cynllun Datblygu Lleol Newydd – Hoff Strategaeth